

nemsnitlig, af hvilke der i de sidste Aar har været dimitteret to. Jeg tror ikke, det er rigtigt at tage Hensyn til Elevantallet i den samlede Skole, som under et kalder sig en Realskole. Derved vilde vi atter skabe Forskel. En Skole som den private Realskole paa Bogø, der kun har 30 Elever, vil, hvad denne Bestemmelse angaar, være udelukket, skønt disse 30 Elever paa 2 nær gaa i de virkelige Realklasser, medens vi et andet Sted kunne se en Skole faa Tilskud, som har 15 Elever i Realskolen og 45 Elever i de almindelige Børneklasser. Jeg vil gerne bede det Udvalg, som nu bliver nedsat, om at overveje, om man ikke kunde fastsætte andre Regler, hvorved kun den Del af Skolen, som virkelig er Realskole, bliver tagen i Betragtning. Det burde, hvis vi kunde komme rigtig til Bunds i Sagen, føre til, at vi ikke fik samme Regler overalt i Landet, for det kommunale Skolevæsen er ikke ens overalt i Landet. Der er mange Steder, hvor vi blive nødte til at sige: Ja, alle fire Realklasser høre med; men der er andre Steder i Landet, hvor det vilde være betænkeligt. Jeg kunde f. Eks. nævne Varde. Forhaabentlig bliver det lige saa ude i Holbæk om nogen Tid; mange andre Steder i Landet, Kolding f. Eks., findes der noget lignende, det er en Bevægelse, som er oppe i alle vore Købstadkommuner, hvor man kan magte det, og som bæres frem af den demokratiske Side. I Reglen gaa Venstre og Socialdemokraterne i disse Byer sammen om dette; enkelte Steder er der en lille Strid mellem dem, men i Reglen er det dem, der bære dette oppe. Bestræbelsen gaar ud paa at udvikle den kommunale Skole, Kommunens egen Skole, den virkelige Folkeskole i Byen, til en Borgerskole, hvor alle Børn, selv de mest begavede, kunne faa en fuldstændig tilfredsstillende Undervisning til Fjortenaarsalderen, saa ville de, der ville gaa videre og have denne af Folk saa højt elskede almindelige Forberedelseseksamen, kun behøve at gaa to Aar i en Realklasse. Nu er der noget, som skader den kommunale Skoles Udvikling her, det er den Bestemmelse, der sikkert er gældende endnu, at for at kunne dimitteres fra en Realskole skal Eleven have gaet tre Aar i den Realskole. Jeg vil bede den ærede Minister om at lægge Mærke til dette. I en Artikel om Varde Skole, som jeg har studeret, er der netop gjort opmærksom paa, at Udviklingen af den kommunale Skole lider stærkt under denne Bestemmelse om de tre Aar; de kunne jo let indskrænkes

til to. Men se, saadant et Sted er der egentlig ingen Grund til at støtte den private Realskole til mere end til at opretholde dette to Aars Kursus. Det er nemlig mit Grundsyn: Jeg er ikke nogen absolut Fjende af den private Skole, men jeg er en Fjende af, at Staten eller Kommunen ved at understøtte den private Skole skulde komme til direkte eller indirekte at svække den Folkeskole, den selv opretholder, og jeg synes, at vi skulle forlange, at for at en privat Realskole skal have Støtte af det offentlige, skal den løse en eller anden Opgave, en pædagogisk Opgave, maaske hvis vi faa en stærk religiøs Splittelse i vort Land, en religiøs Opgave, som det offentlige ikke kan have at gøre med; men naar en Skole, som kun er Børneskole, skiller Børnene i den vedkommende By i den ene Skoles Børn og den anden Skoles Børn, og den ikke har andet at henvise til, vil jeg ikke være med til gennem Statsmidler at opretholde denne Adskillelse. Nu kan man maaske indvende: Ja, men Realskolens Børneafdeling gør virkelig et Arbejde, som den offentlige Skole lader ligge, gør noget virkelig pædagogisk ud over, hvad den offentlige Skole tager op. Efter den Udvikling, den offentlige Skole i Øjeblikket har i Danmark, og efter den Udvikling, den efterhaanden har faaet i den sidste Menneskealder, vil jeg betegne dette som enten — og det de fleste Steder — ganske urigtigt eller som i alt Fald ganske overordentlig overdrevent. De fleste Real- eller Latinskolers Underklasser ere i den Plan, som er lagt for deres Undervisning, i de Kræfter, de have til denne Undervisning, ikke de offentlige Skoler, vi have paa hvert Sted, saa overlegne, at vi af den Grund have Lov til at betegne dem som højere Skoler. Tværtimod tør man sige, som Helhed taget, at de Færdigheder, som ere nødvendige og ens nødvendige for alle danske Borgeres Børn, det at kunne læse og skrive sit Modersmaal, at kunne regne og faa f. Eks. de almindelige geografiske Begreber og Naturbegreber ind gennem Modersmaalet, det er Opgaver, som løses mindst lige saa godt, for visse Tings Vedkommende bedre, i den almindelige Skole end i den højere Skoles Børneafdeling. Det, som opretholder disse højere Skolers lavere Børneafdelinger, er dels det, at man paa et tidligt Trin indfører de fremmede Sprog, og dels — det kan ikke nytte at nægte det — at det tilfredsstillende den honnøret Ambition hos Forældrene, at Børnene gaa i den fine Skole. Af disse to Ting er det sidste Hensyn jo